

Wiadomości Statystyczne

Miasta Poznania.

Opracowane przez Urząd Statystyczny stoł. miasta Poznania.

Wydawca: Magistrat stoł. miasta Poznania.

Redaktor: Zygmunt Zaleski.

Rocznik 17.

Sierpień 1928.

Nr. 8.

TREŚĆ: I. Naturalny ruch ludności. — II. Zmiany miejsca zamieszkania. — III. Zdrowotność. — IV. Nieruchomości; stosunki mieszkaniowe. — V. Zamożność i ubóstwo. — VI. Praca. — VII. Apropowizacja mięsna. — VIII. Ceny artykułów pierwszej potrzeby. — IX. Varia.

I. Naturalny ruch ludności.

1. Małżeństwa.

a) Według wieku.

Mężczyźni w wieku lat	zawarli związki małżeńskie z kobietami w wieku lat:							Ogółem mężczyzn
	poniżej 20	20—24	25—29	30—39	40—49	50—59	60 i wyżej	
poniżej 20	—	—	—	—	—	—	—	—
20—24	5	11	11	1	—	—	—	28
25—29	4	25	21	4	—	—	—	54
30—39	2	5	11	10	—	—	—	28
40—49	—	—	—	—	1	—	—	1
50—59	—	1	—	1	3	—	—	5
60 i wyżej	—	—	—	1	—	—	—	1
Ogółem kobiet	11	42	43	17	4	—	—	117

W tem związków zamieszcowych 1, i to m. lat 27, z kob. lat 23.

b) Według stanu cywilnego.

Mężczyźni	z kobietami			Ogółem mężcz.
	woln.	owdow.	rozwiedz.	
wolni . . .	105	2	—	107
wdowcy . .	6	—	—	6
rozwiedz. .	3	1	—	4
Ogółem kobiet	114	3	—	117

W tem związków zamieszcowych 1, i to m. wolny z kobietą wolną.

c) Według wyznania.

Mężczyźni wyznania	z kobietami wyznania				Ogółem mężczyzn
	katol.	ewang.	moż.	innego	
katolickiego	114	1	2	—	117
ewangelickiego	—	—	—	—	—
możeszowego	—	—	—	—	—
innego	—	—	—	—	—
Ogółem kobiet	114	1	2	—	117

W tem związków zamieszcowych 1, i to m. kat. z kob. kat.

d) Według narodowości.

Mężczyźni narodowości	z kobietami narodowości			Ogółem mężcz.
	polskiej	niem.	innej	
polskiej . .	115	—	1	116
niemieckiej	—	—	—	—
innej	—	1	—	1
Ogółem kobiet	115	1	1	117

W tem związków zamieszcowych 1, i to m. nar. polskiej z kob. narodow. polskiej.

2. Urodzenia.

a) Według płci i pochodzenia.

Noworodki płci	żywo urodzone					martwe			Ogółem
	ślubne	nieślubne	ogółem	z tych urodzone		ślubne	nieślubne	ogółem	
				w za- kła- dach	jako bli- źnięta i t. d.				
1. Miejscowe.									
m.	190	23	213	47	6	6	1	7	220
ż.	160	15	175	38	6	3	3	6	181
ogółem	350	38	388	85	12	9	4	13	401
2. Zamiejscowe.									
m.	9	11	20	23	—	1	1	2	22
ż.	20	10	30	29	2	—	1	1	31
ogółem	29	21	50	52	2	1	2	3	53
3. Wszystkie urodzenia.									
m.	199	34	233	70	6	7	2	9	242
ż.	180	25	205	67	8	3	4	7	212
Ogółem	379	59	438	137	14	10	6	16	454

Zgłoszeń spóźnionych: 33 (30 z lipca 1928 roku, 1 z czerwca 1928 r., 1 z sierpnia 1921 r. 1 z listopada 1921 r.)
(w tem: 29 miejscowe i 4 zamiejscowe)

b) Żywo urodzeni według zajęcia rodziców.

Zawód ojca wzgl. matki	miejsc.	zamiejsc.	ogółem
A. Ślubni według zawodu ojca			
1. Samodzielni handlowcy, przemysłowcy i rolnicy	20	5	25
2. Urzędnicy prywatni	49	3	52
3. Rzemieślnicy (czeladź)	120	1	121
4. Robotnicy i p.	88	9	97
5. Zawody umysłowe wolne	2	—	2
6. Urzędnicy publiczni	59	11	70
7. Inne zawody	9	—	9
8. Bez zawodu i nieznanego zawodu	3	—	3
Ogółem	350	29	379
B. Nieślubni według zajęcia matki			
a) Robotnice	10	7	17
b) Służące	12	11	23
c) Krawczki i p.	4	—	4
d) Pracownice handlowe i biurowe	6	1	7
e) Zawody wolne	—	1	1
f) Inne zawody	1	—	1
g) Bez zawodu i nieznanego zawodu	5	1	6
Ogółem	33	21	59

c) Żywo urodzeni według wyznania rodziców.

Wyznanie ojca	Wyznanie matki przy dzieciach ślubnych					Wyznanie matki przy dzieciach nieślubnych
	katol.	ewang.	mojż.	inne	ogółem	
1. Miejscowe						
katol. . .	340	1	—	1	342	36
ewang. . .	2	3	—	—	5	1
mojż. . .	—	—	2	—	2	—
inne i niez.	1	—	—	—	1	1
Ogółem	343	4	2	1	350	38
2. Wszystkie urodz.						
katol. . .	365	1	—	1	367	57
ewang. . .	2	6	—	—	8	1
mojż. . .	—	—	3	—	3	—
inne i niez.	1	—	—	—	1	1
Ogółem	368	7	3	1	379	59

d) Żywo urodzeni według narodowości rodziców i następstwa rodowego.

Narodowość rodziców	Noworodki ślubne były w tem samym małżeństwie ... dzieckiem														Ogółem	Narodowość matki przy dzieciach nieślubnych	
	ojca	matki	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			13
1. Miejscowe																	
pol.	pol.	108	86	63	39	17	14	6	1	6	3	3	—	1	—	347	37
pol.	niem.	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
niem.	pol.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
niem.	niem.	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
inne i niez.	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Ogółem		108	88	63	39	17	14	7	1	6	3	3	—	1	—	350	38
2. Wszystkie urodz.																	
pol.	pol.	116	91	68	41	19	17	6	2	6	3	3	—	1	—	373	58
pol.	niem.	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
niem.	pol.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
niem.	niem.	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1
inne i niez.	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Ogółem		118	93	69	41	19	17	7	2	6	3	3	—	1	—	379	59

3. Zgony.

a) Według przyczyn śmierci i płci.

Przyczyna śmierci	1. Miejscowe									2. Wszystkie zgony								
	Ogółem			W tem dzieci						Ogółem			W tem dzieci					
	m.	ż.	ra- zem	w 1. r. życia			w 2-5 roku			m.	ż.	ra- zem	w 1. r. życia			w 2-5 roku		
				śl.	nie- śl.	ż.	śl.	nie- śl.	m.				ż.	nie- śl.	śl.	nie- śl.	ż.	m.
1. Rozwój niedostateczny i słabość wrodzona . . .	17	5	22	11	6	3	2	—	—	17	5	22	11	6	3	2	—	—
2. Uwiąd starczy	6	3	9	—	—	—	—	—	—	6	3	9	—	—	—	—	—	—
3. Płonica (szkarlatyna) . . .	1	1	2	—	—	—	—	1	1	1	1	2	—	—	—	—	1	1
4. Ospa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5. Zarnice i odra	1	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—
6. Dławiec i błonica	2	1	3	—	—	—	—	2	1	2	1	3	—	—	—	—	2	1
7. Krztusiec	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8. Dur brzuszny	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9. Cholera azjatycka (przy- padek podejrzany)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10. Czerwonka	1	—	1	—	1	—	—	—	—	2	—	2	—	1	—	—	—	—
11. Ostry reumatyzm stawowy . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12. Gruźlica płuc	14	10	24	1	1	—	—	2	—	21	11	32	2	2	—	—	2	—
13. Gruźlica innych organów . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
14. Zapalenie płuc	6	5	11	2	1	1	1	—	1	8	9	17	3	1	1	1	—	1
15. Grypa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16. Przen. choroby zwierzęce . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17. Inne choroby zakaźne	—	2	2	—	—	—	1	—	—	—	3	3	—	—	—	1	—	—
18. Cukrzyca	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—	—	—	—
19. Alkoholizm	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20. Choroby dróg oddechow.	2	3	5	—	—	—	—	—	—	3	5	8	—	—	—	—	—	—
21. Udar, porażenie serca	5	13	18	—	—	—	2	—	—	7	13	20	—	—	2	—	—	—
22. Inne choroby serca i na- czyń krwionośnych	8	5	13	—	1	—	—	—	—	9	6	15	—	1	—	—	—	—
23. Udar mózgu, choroby mózgowe	9	1	10	—	—	—	—	1	—	11	1	12	—	—	—	—	1	—
24. Inne choroby ustroju ner- wowego	1	4	5	1	—	2	1	—	—	1	4	5	1	—	2	1	—	—
25. Cholera swojska i dziecię- ca, niezbyt kiszki żołądka	8	4	12	4	3	—	2	1	—	13	4	17	5	4	—	2	2	—
26. Choroby żołądka	1	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	2	1	—	—	—	—	—
27. Zapalenie ślepej kiszki	1	—	1	—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—	—	—	—	—
28. Choroby wątroby i żółci	1	1	2	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—	—	—	—
29. Inne choroby narządów trawienia	6	9	15	2	3	2	1	—	—	10	10	20	3	3	2	1	—	—
30. Choroby nerek i pęcherza	1	—	1	—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—	—	—	—	—
31. Choroby org. płciowych	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—
32. Rak wszelk. org.	5	10	15	—	—	—	—	—	—	9	12	21	—	—	—	—	—	—
33. Inne przyczyny śmierci naturalnej	3	3	6	1	1	—	—	—	1	8	5	13	2	1	1	—	—	1
34. Śmierć przypadkowa	2	1	3	—	—	—	—	—	—	2	2	4	—	—	—	—	—	—
35. Samobójstwo	1	1	2	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—	—	—	—
36. Śmierć gwałtowna	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—
37. Nieznana przyczyna	2	1	3	—	—	—	—	—	—	3	1	4	—	—	—	—	—	—
Ogółem	105	86	191	22	17	10	8	8	4	146	102	248	28	19	11	8	9	4

Zgłoszeń spóźnionych: 6 (4 z lipca 1928 r., 1 z marca 1928 r., 1 z sierpnia 1926 r.)

Uwaga do nr. 17-go: 1 raz gorączka płożowa.

Zgłoszeń spóźnionych: 6 (4 z lipca 1928 r., 1 z marca 1928 r., 1 z sierpnia 1926 r.)

Uwaga do nr. 17-go: 2 razy gorączka płożowa.

b) Dzieci nieślubne, zmarłe w 1. roku życia, według zajęcia matki.

Zajęcie matki	miejsc.	zamiejsc.	Ogółem
a. Robotnice	5	—	5
b. Służące	11	1	12
c. Krawczki i p.	3	—	3
d. Pracownice handlowe i biurowe	5	—	5
e. Zawody wolne	—	—	—
f. Inne zawody	—	—	—
g. Bez zawodu i nieznanego zawodu	1	1	2
Ogółem	25	2	27

c) Osoby zmarłe w wieku ponad 15 lat według stanu cywilnego.

	wolni	małżonk.	wdow.	rozwiędz.	stanu nie- znanego	Ogółem
1. Miejscowe						
mężczyźni	14	28	9	1	2	54
kobiety	17	21	25	—	1	64
Ogółem	31	49	34	1	3	118
2. Wszystkie zgony						
mężczyźni	24	47	10	1	2	84
kobiety	21	32	25	—	1	79
Ogółem	45	79	35	1	3	163

d) Według narodowości

- zmarło miejscowych: 182 Polaków, 9 Niemców, — innych i nieznanego nar.
- Zmarło wogółem: 235 Polaków, 13 Niemców, — innych i nieznanego nar.

e) Zgony z uwzględnieniem wieku, zajęcia i wyznania.
(Osoby do 15 roku życia według zajęcia rodziców).

Wiek lat	1. Miejscowe											2. Wszystkie zgony														
	Wyznanie				Zajęcie							Ogółem	Wyznanie				Zajęcie							Ogółem		
	katoł.	ewang.	moż.	inne i niez.	Samodz. handl., przem. i rolnicy	Urzednicy prywatni	Rzemieslnicy (czeladz)	Robotnicy i p.	Zawody umy-slowe wolne	Urzednicy publiczni	Inne zawody		Bez zawodu i niez. zaw.	katoł.	ewang.	moż.	inne i niez.	Samodz. handl., przem. i rolnicy	Urzednicy prywatni	Rzemieslnicy (czeladz)	Robotnicy i p.	Zawody umy-slowe wolne	Urzednicy publiczni		Inne zawody	Bez zawodu i niez. zaw.
Do 5	64	4	—	1	—	9	22	28	—	9	—	1	69	73	5	—	1	2	10	22	32	1	10	—	2	79
6—10	3	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	3	4	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	4
11—15	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2
16—20	5	—	—	—	—	2	1	1	—	—	—	1	5	7	1	—	—	2	3	2	—	—	—	—	1	8
21—30	15	—	—	—	—	2	1	3	—	1	2	6	15	24	—	—	—	1	2	2	7	—	4	2	6	24
31—40	16	—	—	—	—	3	3	1	—	2	—	7	16	23	1	—	—	2	3	3	3	—	2	—	11	24
41—50	12	—	—	—	—	—	3	3	—	—	—	6	12	17	1	—	—	2	1	4	4	—	1	—	6	18
51—60	21	—	—	—	1	3	1	5	—	4	—	7	21	33	—	—	—	3	4	2	11	—	4	—	9	33
61—70	18	1	—	—	—	4	1	2	—	—	—	12	19	22	1	—	—	—	5	1	5	—	—	—	12	23
Ponad 70	26	4	—	—	3	1	3	3	—	4	—	16	30	28	5	—	—	5	1	3	3	—	4	—	17	33
?	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ogółem	181	9	—	1	5	21	36	48	—	20	2	56	191	233	14	—	1	17	28	41	70	1	25	2	64	248

Przyrost naturalny ogólny 190, miejscowy 197. W stosunku rocznym przypada na 100 mieszkańców przynależnych miejscowo urodzeń żywych 1,91 — zgonów 0,94 — małżeństw 0,57 — przyrostu napływowego 3,17 — ogólnego przyrostu ludności miejscowej 4,15.

II. Zmiany miejsca zamieszkania.

a) Przeprowadzki zewnątrz miasta Poznania.

1. Ilość i stan rodzinny przeprowadzających się.

	Ogółem			Stan rodzinny					
	m.	k.	razem	Rodziny				Osoby samotne	
				głowy		członkowie		m.	k.
				m.	k.	m.	k.	m.	k.
Przyływ .	1636	1202	2838	113	48	122	204	1401	950
Odływ .	1116	1078	2194	98	41	67	204	951	833
Różnica	+520	+124	+614	+15	+7	+55	—	+450	+117

2. Miejsce wyprowadzki i przyprowadzki.

(Dokąd wzgl. skąd?)

	Wojew. Poznańskie	Reszta byłej dzielnicy pruskiej	Była dzielnica rosyjska	Była dzielnica austr.	Zagranica	Wędrowni i podróż	Niewiadomo
Przyływ . .	2139	186	296	56	128	—	33
Odływ . .	1418	241	347	56	74	9	49
Różnica	+721	-55	-51	—	+54	-9	-16

3. Wyznanie przeprowadzających się.

	Katolicy		Ewangelicy		Izraelici		Inni bez wyzn.		Ogółem
	1.	2.	1.	2.	1.	2.	1.	2.	
Przyływ . .	2677	114	112	10	32	4	17	—	2838
Odływ . .	2035	54	115	10	33	9	11	1	2194
Różnica	+642	+60	-3	—	-1	-5	+6	-1	+644

Pod nr. 1 ogólna ilość osób danego wyznania. — Pod nr. 2 ilość osób, przyprowadzających się z zagranicy lub wyprowadzających się zagranicę. — Liczby ad 2 zawarte są w liczbach ad 1.

4. Zajęcie przeprowadzających się.

	Przyływ	Odływ	Różnica
I. Mężczyźni.			
1. Niezależni przemysłowcy, handlowcy i rolnicy	33	18	+ 15
2. Urzednicy prywatni	233	181	+ 52
3. Rzemieslnicy (czeladz)	591	300	+291
4. Robotnicy i p.	403	117	+286
5. Zawody umysłowe wolne	28	31	- 3
6. Urzednicy publiczni	72	66	+ 6
7. Wojskowi	22	8	+14
8. Inne zawody	18	17	+ 1
9. Bez zawodu lub nieznanego zawodu	236	378	-142
Ogółem	1636	1116	+520
II. Kobiety.			
1. Robotnice i p.	40	30	+ 10
2. Służące	477	407	+ 70
3. Urzedniczki prywatne	84	75	+ 9
4. Zawody umysłowe wolne	12	13	- 1
5. Urzedniczki publiczne	14	22	- 8
6. Inne zawody	115	92	+ 23
7. Bez zawodu i nieznanego zawodu	458	439	+ 19
Ogółem	1202	1078	+124

b) Przeprowadzki wewnątrz miasta Poznania
1. Przeprowadzki według dzielnic miasta.

Przeprowadzono się	na lub do													Ogółem
	Prawy brzeg Warty	Centrum	Wilda	Jeżyce i Sołacz	św. Łazarz	Górczyn	Główna	Komandorja	Rataje	Starołęka Mała	Dębiec	Winlary	Naramowice dom.	
Z prawego brzegu Warty	38	56	14	5	19	—	8	1	—	—	2	—	—	143
z Centrum	49	614	133	140	70	2	6	—	1	2	—	12	—	1029
z Wildy	24	111	219	34	36	3	5	—	—	2	3	2	—	439
z Jeżyc i Sołacza	19	135	66	243	58	10	5	7	3	—	3	4	—	553
z św. Łazarza	11	89	41	85	140	24	—	—	—	1	—	10	—	401
z Górczyna	7	5	30	—	6	15	—	4	—	—	—	—	—	67
z Głównej	3	8	—	—	3	—	13	—	—	2	—	—	—	29
z Komandorji	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	3
z Rataj	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	4
z Starołęki Małej	—	1	—	3	1	—	—	—	—	1	—	—	—	6
z Dębca	—	5	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	9
z Winiar	—	5	—	6	3	2	—	—	1	—	—	—	—	17
z Naramowic dom.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ogółem	151	1030	506	520	338	56	37	12	5	8	9	28	—	2700

2. Stan rodzinny przeprowadzających się.

	Ogółem
Ogółem	2700
Płeć: mężczyzn	1248
kobiet	1452
Razem	2700
Stan rodzinny: głowa rodziny mężczyzn	205
„ „ kobiet	24
Członkowie rodziny: mężczyzn	159
kobiet	384
Samotni: mężczyzn	884
kobiet	1044

3 Zajęcie przeprowadzających się.

	Ogółem
I. Mężczyźni.	
1. Niezależni przemysłowcy, handlowcy i rolnicy	43
2. Urzędnicy prywatni	198
3. Rzemieślnicy (czeladź)	434
4. Robotnicy i p.	178
5. Zawody umysłowe wolne	13
6. Urzędnicy publiczni	66
7. Wo skowi	18
8. Inne zawody	17
9. Bez zawodu i niezn. zawodu	281
Ogółem	1248
II. Kobiety.	
1. Robotnice i p.	123
2. Służące	503
3. Urzędniczki prywatne	98
4. Zawody umysłowe wolne	3
5. Urzędniczki publiczne	9
6. Inne zawody	167
7. Bez zawodu i niezn. zawodu	549
Ogółem	1452

III. Zdrowość.

1. Przyływ w szpitalu miejskim według wieku i choroby.

Wiek lat.											Ogółem	
0/1	1/5	5/10	10/15	15/20	20/30	30/40	40/50	50/60	60/70	70 i więcej		Nie po-dano
20	6	8	10	51	147	99	41	30	29	7	15	466

W tem przypadków: chorób zakaźnych —, chorób oczu i uszu —, zachorzeń wewnętrznych 126, chorób płucnych 22, reumatyzmu —, chorób żołądka i jelit —, zachorzeń położowych —, chorób serca —, uwiadu starczego —, chorób nerwowych —, chorób umysłowych 31, świerzby —, chorób skórnych 31, chorób chirurgicznych —, chorób zewnętrznych —, chorób płciowych 62, do obserwacji 29, do opieki —, zatrucia —, obrażenia 46, operacji 119.

2. Chorzy w szpitalach i przytułkach.

Zakłady	W początku miesiąca	Przy- pływ w miesiącu	Od- pływ	+	-	W końcu miesiąca	W odpywie jest zmarłych
Przytuł. dla starc. Grobla 26	133	6	7	—	1	132	5
Szpital miejski:							
I. St. chorób zewn.	113	186	180	+	6	119	12
II. St. chorób wewn.	144	132	135	—	3	141	28
III. St. chorób wener. i skórnych	85	92	102	—	10	75	—
IV. St. dziecięca	30	25	15	+	10	40	10
V. St. dla umysłowo chorych	20	31	31	—	—	20	2
razem	392	466	463	+	3	395	52
Szpital djakonisek	214	193	210	—	17	197	18
żydowski	4	19	15	+	4	8	—
SS. Miłosierdzia	173	184	189	—	5	168	14
Zakład św. Józefa	150	122	164	—	42	108	—
Sanatorium SS. Elżbietanek	58	116	104	+	12	70	5

3. Miejski Zakład Dezynfekcyjny.

Dezynfekcyj dokonano w zakładzie 4, poza zakładem 110 razem 114. Dezynfekcję spowodowały następujące choroby:

Żarnice	— razy	Dur brzuszny	9 razy
Płonica	32	" inny	—
Ospa	—	Gruźlica	44
Błonica i dławiec	16	Czerwonka	8
Gorączka położowa	2	Inne choroby	3
Dezynfekcji rzeczy	—	Robactwo	—
		Świerzb	—

4. Choroby zakaźne policyjnie zgłoszone.

Rodzaj choroby	I. Stare Miasto p. l. brz. Warty	II. Stare Miasto p. p. brz. Warty	III. Wilda	IV. Jeżyce i Solacz	V. Św. Łazarz i Górczyn	VI. Główna	VII. Inne dziel. nowe	Ogółem
Błonica i dławiec	7	2	2	3	2	—	—	16
Płonica	9	2	5	8	1	—	1 ¹⁾	26
Żarnice	—	—	—	—	—	—	—	—
Dur brzuszny	1	3	2	—	1	2	—	9
Dur płamisty	—	—	—	—	—	—	—	—
Febra położowa	—	—	1	1	—	—	—	2
Jaglica	1	—	1	1	—	—	—	3
Gruźl. płuc	8	5	6	7	6	2	1 ²⁾	35
Czerwonka	8	—	1	1	—	2	—	12
Inne choroby	—	—	—	—	—	—	—	—
Ogółem	34	12	18	21	10	6	2	103

Uwaga: ¹⁾ Rataje ²⁾ Winiary.

IV. Nieruchomości: stosunki mieszkaniowe.

1. Zmiany własności.

Urząd mieszk. opinował o kontraktach sprzedaży	Realność zmieniała właściciela w ostatnich 3 latach			Nabywcy				
	ogółem	odmo- wnie	1 raz	2 razy	3 i w. razy	z Po- znania	z woj. zachod.	z reszty Polski
30	—	26	4	—	20	8	2	—

Przechodzi w inne ręce nieruchomości zabudowanych: z rąk niemieckich 1 z rąk polskich 29.

2. Budownictwo. (Budowle ukończone.)

Nowe budowle	Przybyło nowych bud. główn. dla celów					Przebudowy i rozbudowy	Rozbiórki	Ogółem budowli	Stworzono nowych		
	mieszka- niowych	Innych	mieszka- niowych	Innych	innych budynków				mieszkań	tubkacyj miesz- kanio. ogółem	lokali handlow. i przemysłow.
11	5	—	—	2	4	16	4	31	22	57	2

Wniosków budowlanych wpłynęło 125, zezwoleń udzielono 77

3. Budowa mieszkań.

	Mieszkania o						Ogółem	Lokale handlowe i przemysłowe
	1 izbie	2	3	4	5	6 i w.		
Powstało	10	12	4	—	1	3	30	3
Ubyło	3	3	1	1	—	—	8	1
Różnica	+	+	+	—	+	+	+	+
	+7	+9	+3	-1	+1	+3	+22	+2

V. Zamożność i ubóstwo.

1. Bank miasta Poznania.

	Ilość depo- nentów	Suma depozytów zł.
Stan oszczędności w początku miesiąca	57 943	9 476 887,32
Przyływ	551	988 137,39
Odływ	99	672 369,12
Stan w końcu miesiąca	58 395	9 792 655,59

2. Lombard Miejski.

	Liczba zastawów	Suma pożyczek zł	Przeciętna pożyczka zł
Zasób na początku miesiąca	7054	370473	52,52
W ciągu miesiąca } złożone	2185	94118	43,08
} wykupione	1842	75863	41,18
Sprzedane publicznie	—	—	—
W końcu miesiąca	7397	388728	52,55

3. Miejska opieka nad ubogimi i sierotami.

	Stan w po- czątku miesiąca	Przyływ	Odływ	+	Stan w końcu miesiąca	W odpy- wie jest zmarłych
1. Ubodzy w opiece obwodowej	4069	25	51	-26	4043	9
2. Dzieci w miejskiej opiece:						
a) w 1 roku życia	354	53	55	-2	352	18
b) od 1--2 r. „	324	24	26	-2	322	—

Noclegów udzielono w Schronisku dla bezdomnych Łazienna 2, osobom 3003 w tem 1523 mężczyzn, 782 kobiet, 698 dzieci.

VI. Praca.

1. Taryfy robotnicze.

(Płaca godzinowa.)

Kategorie robotników	Prze- mysł i han- del ¹⁾		Przem. budo- wla- ny gr	Rob. miejsca fabr. inni	
	gr	gr		gr	gr
Rzemieślnicy do 2 lat po wyucz.	78	78	125-140	103	101
„ 2-4 „ „ „	93	93	.	113	111
„ 2-4 „ „ żonaci	108	108	.	134	130
„ ponad 4 „ po wyucz.	108	108	.	134	130
Robotnicy przyuczenni	80	82	140 ¹⁾	103	103
Robotnicy 16-18 lat	39	39	.	.	.
„ 18-21 „	64	64	50-60	69	69
„ ponad 21 lat samotni	78	78	70-80	98	98
„ ponad 21 lat żonaci	78	78	.	98	98
Robotnice 16-18 lat	35	35	.	.	.
„ 18-21 lat	45	45	.	49	49
„ ponad 21 lat	52	52	.	62	62

U w a g i : U robotników w „przemysle budowlanym“ płaci się wyższe stawki od 20 lat a nie od 21 lat.

Do drugiej kategorii płacy rzemieślników w przemyśle budowlanym należą w zasadzie małoletni oraz ci pełnoletni pracownicy, których wydajność pracy jest znacznie mniejszą od przeciętnej.

¹⁾ robotnik zawodowy.

²⁾ taryfa obowiązuje od 23. VIII, 28 r.

2. Pośrednictwo pracy.

	Wolne miejsca			Podaż pracy			Umiesz- czono			Cofnięto	Pozos- taje	
	m.	k.	raz.	m.	k.	raz.	m.	k.	raz.		miejsc	praco- wników
Przem. Metalo- wy	135	—	135	163	—	163	127	—	127	3,3	5	33
Budowlany	165	—	165	160	—	160	142	—	142	7,5	16	13
Drzewny	74	—	74	88	—	88	74	—	74	2	—	12
Skórny	2	—	2	13	—	13	2	—	2	—	—	11
Papier druk. Spożywczy	—	—	—	8	—	8	—	—	—	3	—	5
Konfekcyjny	12	—	12	28	—	28	12	—	12	3	—	13
Inny	2	2	4	5	2	7	—	2	2	1	1	5
Robotnicy nie- kwalifik.	658	49	707	837	90	927	658	49	707	19	—	201
Służ. domowa	3	101	104	8	99	107	3	99	102	2	—	5
„ folwarcza	132	50	182	128	50	178	128	50	178	4	—	—
„ sezonowa	—	40	40	—	—	—	—	—	—	—	40	—
Pracownicy komunik.	—	—	—	3	—	3	—	—	—	1	—	2
Biuraliści	6	4	10	58	78	136	4	2	6	32	4	98
Subjekci handl. Inni umysłowi	—	—	—	164	42	206	—	—	—	27	—	179
Prak. term.	—	—	—	60	3	63	—	—	—	19	—	44
Inni	3	—	3	7	—	7	3	—	3	—	—	4
Ogółem	33	—	33	59	—	59	33	—	33	8	—	18
w tem z po- przedniego miesiąca	1225	246	1471	1789	364	2153	1186	202	1388	17,122	66	643
	51	1	52	451	136	587	—	—	—	—	—	—

U w a g a : Liczby powyższe dotyczą wyłącznie miasta Poznania

VII. Apropowizacja mięsna.

Rzeźnia miejska i Targowisko.

1) Spęd i ubój.

	wołów	stadników	krów	świń	cieląt	owiec	kóz	prosiąt	konł	Ogółem
spędzono	210	432	1619	13418	2482	1806	—	2001	—	21968
ubito	153	349	788	8474	3149	2695	17	49	20	15694

2) Targowisko.

	wołów	stadników	krów	świń	cieląt	owiec	kóz	prosiąt	Ogółem
Nadeszło									
koleją żelazną	136	341	1098	6424	1450	1346	—	—	10795
drogą kołową	74	91	521	6994	1032	460	—	2001	11173
Wysłano									
koleją żelazną	64	64	801	7511	10	—	—	—	8450
drogą kołową	16	41	259	261	5	—	—	2001	2683
do rzeźni	130	327	599	5546	2467	1806	—	—	10835

3) Ruch na torze łącznikowym.

Nadeszło	wołów	stadników	krów	świn	cieląt	owiec	kóz	koni	prosiąt	Ogółem	w wozach	
											1	2
	156	358	1174	8715	1845	2125	—	—	—	14373	376	3

Wysłano 8 wagonów mierzwy z rzeźni miejskiej.

VIII. Ceny artykułów pierwszej potrzeby.

1. Najczęstsze ceny detaliczne.

	Waga lub miara	1. tydz. zł gr	2. tydz. zł gr	3. tydz. zł gr	4. tydz. zł gr	Uwagi
1. Chleb żytni	1 kg.	65	62	60	58	z przem. 65%
2. „ pszen.	„	1,00	1,00	1,00	1,00	
3. Mąka pszen.	„	90	90	90	90	
4. „ żytnia	„	76	76	74	70	
5. Kasza jęcz..	„	86	86	86	86	
6. Groch polny	„	80	80	80	80	
7. Fasola . . .	„	80	90	90	90	
8. Cukier . . .	„	1,44	1,44	1,44	1,44	
9. Mleko niez.	1 l.	40	38	38	38	
10. Jaja	1 szt.	17	20	20	20	
11. Ser biały . .	1 kg.	1,20	1,20	1,20	1,20	
12. Mięso woł. z k.	„	3,20	3,20	3,20	3,20	
13. Cielęcina z k.	„	3,20	3,20	3,20	3,20	
14. Wieprz. brz.	„	3,00	3,00	3,00	3,00	
15. Słonina św.	„	3,20	3,20	3,20	3,20	
16. Olej rzepak.	1 l.	3,00	3,00	3,00	3,00	
17. Masło niesol.	1 kg.	7,20	7,20	7,20	7,20	
18. Smalec wp.	„	4,60	4,60	4,40	4,40	
19. Ziemniaki . .	„	20	20	20	20	
20. Sól biała . .	„	34	34	34	34	
21. Kapusta kw.		nie notowano				
22. Marchew . .	„	80	80	60	60	
23. Kawa palona naturalna . .	„	12,00	12,00	12,00	12,00	
24. Kawa zboż. w p.	„	1,20	1,20	1,20	1,20	
25. Węgiel kam.	50 kg.	3,20	3,40	3,40	3,40	
26. Nafta	1 l.	60	60	60	60	
27. Mydło do prania . . .	1 kg.	2,50	2,50	2,50	2,50	
28. Gaz	1 kbm.	30	30	30	30	
29. Elektryczn..	1 kwg.	60	60	60	60	
30. Przejazd tramwajem .	—	20	20	20	20	
31. Nr. gazety .	—	20	20	20	20	
32. Strzyżenie głowy . . .	—	100	100	100	100	
33. Bilet do teatru ludow. lub kina . .	—	1,00	1,00	1,00	1,00	
34. Drzewo rąb.	1 mp.	22,00	24,00	26,00	26,00	
35. Cebula . . .	1 kg.	80	80	80	80	
36. Gęś	„	nie notowano				
37. Karpie . . .	„	3,60-5,00	3,60-5,00	3,60-4,40		

2. Ceny hurtowne.

(W ostatnim tygodniu miesiąca. Za 100 kg. przy zwierzętach wagi żywej.)

Pszenica*)	45,75 zł	Len	nie notowano
Żyto*)	36,25 „	Konopie	nie notowano
Jęczmień*)	34,50 „	Świnie	140,00-222,00 zł
Owies*)	33,50 „	Woły	nie notowano
Proso	nie notowano	Cielęta	144,00-190,00 „
Tatarka	nie notowano	Owce	112,00-140,00 „
Wełna krajowa	nie notowano	Kozy	nie notowano

*) Najwyższe ceny giełdowe.

3. Wskaźniki drożyzniane.

Budżet rodziny robotniczej 4 - osobowej. Przy schematach Calwera i Komisji Płacy: tygodniowy; przy schemacie Głównego Urzędu Statystycznego: dzienny. Podstawą liczenia ceny w ostatnim tygodniu miesiąca, przy schemacie Gł. Urz. Statyst. zaś przeciętne miesięczne z obliczeń tygodniowych cen najczęstszych.

		1913	1928 VII.	1928 VIII.	VII—VIII.
1. Koszty wyżywienia					
a) schemat Calwera	tyg. zł	30,67	58,50	56,97	- 1,53
	wskaźnik	100	191	186	- 2,62%
b) schemat Komisji Płacy	tyg. zł	19,71	41,43	40,53	- 0,90
	wskaźnik	100	210	206	- 2,17%
c) schemat Gł. Urz. St.	dzien. zł	2,15	4,63	4,50	- 0,12
	wskaźnik	100	215	209	- 2,49%
2. Koszty potrzeb innych					
a) schemat Kom. Płacy	tyg. zł	12,45	24,47	25,07	+ 0,60
	wskaźnik	100	196	201	+ 2,49%
b) schemat Gł. Urz. St.	dzien. zł	1,78	3,75	3,78	+ 0,02
	wskaźnik	100	211	212	+ 0,66%
wtem: mieszkanie, opał etc.	zł	1,13	1,67	1,69	+ 0,02
potrzeby kulturalne,	zł	0,31	0,54	0,54	—
odzież	zł	0,33	1,54	1,54	—
3. Koszty utrzym. ogółem					
a) schemat Kom. Płacy	tyg. zł	32,17	65,90	65,60	- 0,30
	wskaźnik	100	205	204	- 0,46%
b) schemat Gł. Urz. St.	dzien. zł	3,93	8,38	8,28	- 0,10
	wskaźnik	100	214	211	- 1,20%
4. Żyto (25. w mies.)	100 kg. zł	19,18	39,00	36,25	- 2,75
	wskaźnik	100	203	147	- 7,05%
5. Kurs dolara (25. w mies.)	zł	5,16	8,90	8,90	—
	wskaźnik	100	172	172	—
6. Płaca robotnika niekwalifikowanego	tyg. zł	22,87	46,92	46,92	—
	wskaźnik	100	205	205	—

IX. Varia.

1. Dostrzeżenia meteorologiczne.

Stacja Poznań — Uniwersytet	Maxim.		Minim.		Średnia miesięczna		
	dnia	stan	dnia	stan	VIII. 1928	norm.	Odcylenie
1. Temperatura powietrza (Celsiusza)	25	35,5	3	8,01	16,6	17,5	- 0,9
2. Ciśnienie powietrza (mm). 89 m. nad poziomem morsk.	7	57,2	30	46,1	52,5	53,3	- 0,8
3. Prężność pary (mm). Wilgotn. względna %	16	14,4	31	8,4	10,9	10,4	+ 0,5
	30	98%	15 i 25	44%	78%	71%	+ 7%
4. Zachmurzenie (0-10)	—	—	—	—	6,6	5,3	+ 1,3
5. Opady (mm)	30	13,1	—	—	37,3	62,0	- 24,7
6. Czas trwania usłonecznienia (godziny)	—	—	—	—	180,4	222	- 41,6

Kierunki wiatrów obserwowane 3 razy na dobę :

N.	NE.	E.	SE.	S.	SW.	W.	NW.	Cisza:
1	2	4	11	4	25	26	11	9 razy

Dni pogodnych 2, pochmurnych 8, z wichrem 2, z opadem 19, z burzą 3, z gradem —, z krupami —, mroźnych (max. 0°) —, z mrozem min. niżej 0°) —, ze śniegiem —, z mgłą 1, dni z upalem 7.

2. Wodostan Warty.

Wodowskaz 0 = 51,45.

1. : — ;	2. : ^{0.00} / ₂₃ ;	3. : — ;	4. : ^{0.00} / ₂₅ ;	5. : — ;
6. : — ;	7. : ^{0.00} / ₂₆ ;	8. : — ;	9. : ^{0.00} / ₂₅ ;	10. : — ;
11. : ^{0.00} / ₂₄ ;	12. : — ;	13. : ^{0.00} / ₂₃ ;	14. : ^{0.00} / ₂₀ ;	15. : — ;
16. : ^{0.00} / ₁₉ ;	17. : — ;	18. : ^{0.00} / ₂₄ ;	19. : — ;	20. : — ;
21. : ^{0.00} / ₂₆ ;	22. : — ;	23. : ^{0.00} / ₂₄ ;	24. : — ;	25. : ^{0.00} / ₂₆ ;
26. : — ;	27. : — ;	28. : ^{0.00} / ₂₃ ;	29. : — ;	30. : ^{0.00} / ₃₂ ;
31. : ^{0.00} / ₂₁ ;				

3. Działalność straży pożarnej.

Ilość	I. Stare Miasto po l. brz. Warty	II. Stare Miasto p.pr.brz. Warty	III. Wilda	IV. Jeżyce i Sołacz	V. Św. Łazarz i Górczyn	VI. Główna	VII. Inne dzieln. nowe	Razem
Pożarów wielkich .	1	1	—	1	—	—	1 ¹⁾	4
średnich .	—	—	—	—	—	—	—	—
małych .	7	1	1	—	—	—	—	8
razem	8	1	1	1	—	—	1	12
Pomoc dor.	10	—	—	2	1	—	—	13
Alarmów ogółem								25

¹⁾ Dębiec.

4. Aresztowania.

	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem
Stan w początku miesiąca	10	8	18
Przyptyw w miesiącu	299	371	670
Razem	309	379	688
Odptyw	302	374	676
Stan w końcu miesiąca	7	5	12
W odplywie jest zmarłych	—	—	—

5. Ruch przejezdnych.

Ilość zgłoszonych przejezdnych	5 600
z tych a) w hotelach	4 914
b) u innych	606
W tem z zagranicy	706

6. Gazownia miejska.

Zużyto		Produkcja				Oddano na miasto
ton węgla	ton koksu	gaz węglowy m ³	gaz wodny m ³	dwugazu m ³	ogólna suma m ³	m ³
3 015	—	1 083 080	—	544 060	1 627 140	1 631 840

7. Elektrownia miejska.

Wytworzono prądu w kwg	Spalono węgla pod kotłami kg	Zużycie węgla na wytworzoną kwg kg
1 564 230	1 891 546	1,21

8. Wodociąg miejski.

	Zużyta woda m ³
Śródmieście	212 608
Jeżyce	75 631
Św. Łazarz	69 137
Wilda	82 579
Sołacz	2 564
Dębiec	951
Rataje	2 244
Starołęka	1 591
Główna	3 251
Urzędy wojskowe, urzędy państwowe i kolej .	99 350
Miejskie urzędy, szkoły, szpitale i domy czynszowe	43 834
Ogółem	593 740

9. Przeladownia Miejska.

Ruch kolejowy	Ruch żeglugowy
Przywóz wagon. 1383	Przywóz: 1 berlinka o poj. 116 ton kamieni
	1 „ „ „ 50 „ szyni i lorki polne
Wywóz wagon. 614	Wywóz: —
Ogółem 1997	

